

JANÁKY MARIANNA

Lopások

Hatévesen loptam először. Nagymama megkért (nálunk nyaralt), hogy hozzak neki a sarki trafikból tíz szem dianás cukorkát. Itt van a nagymamád?, kérdezte mosolyogva a trafikos, akinek akkora mitesszerek voltak az orrán, mint katicán a pettyek. (Már meg tudtam volna számolni.) A jéghideg-forró (mentolos-édes) lé égette a nyelvem hazafelé, de a márványmintás cukorpalást nagyon tetszett. Nagymama nem számolta meg a fehér papírzacskóban lapuló kilenc cukorkát. Másnap bevallottam anyának. Nem az első eset, mondta. Kétévesen a kutya tányérjából ettél, vérhast kaptál, be sem engedtek hozzád. Éjszaka amóbákról, baktériumokról álmodtam. Nem értettem, miért nevet.

Apád kilépett a pártból, mielőtt meghalt, ezt Árpai, a padtársam súgta egy órán hozzám hajolva harmadikban. Másnap elloptam a radírt a fogalmazás óra előtt.

Tízévesen pénz kellett. Anya táskájából vettem el piros filctollra, az fogyott ki a leghamarabb, mert a körmeimet is festettem vele. Egy este Feri focimeccs jegyét is. Ő volt anya barátja. Nem tenném érted tűzbe a kezem, mondta anya, amikor rákérdezett. Épp tortát sütött neki, a születésnapjára, én az asztalnál rajzoltam. Rajzolj virágot, mutatott a polcra hátra se fordulva. A piros rózsát a papírszíves hurkapálcával Feritől kapta. Nincs kedvem, mert..., de nem folytattam, azt gondoltam, a habverő hangja a temetőbe is kihallatszik. Végül tökházat rajzoltam: egy egérke ült az ajtajában, az ablakpárkányon gyertya égett. Minek az a gyertya? Felesleges, közölte anya rám se nézve, amikor megmutattam. Kimentem a konyhából a csokrot szorongatva. Az erkélyen vibrált a lámpa, a papírszívet falevelek kapták szárnyra, majd egy pocsolóba esett. Aztán elégettem a hurkapálcát, ujjaim körül táncolt a láng, a rózsákat szirmaira tépkedtem, egyesével szétrágtam, és kiköpködtem a járdára. Vártam Ferit.

Még nem jött haza, ezt előző nap mondtad, anya, először. Végül nyállal csíkot húztam az arcomra a szememtől lefelé, és bementem, mert már fáztam. Este, amikor kialudt a villany a hálószobában, Feri hangját hallottam: Megint a kislányod! Te hallgattál. Aznap a tökházzal álmodtam. Az egérke arca olyan volt, mint a tiéd, és egyfolytában cincogtál, én mégis a saját hangomra ébredtem.

Tizenegy évesen Sanyi földrajzfüzetét loptam ki szünetben a táskájából. Azt tologatták órán Katival ide-oda. Kati szép volt, de buta, mint a sötét éjszaka. (Ezt a hasonlatot apa használta többször.) Iskola után kidobtam a füzetet az első kukába, hisz egy héttel azelőtt Sanyi még nekem írta, hogy szeret, és én ezért szíveket raj-

zoltam a hangjegyek helyére az énekfüzetébe. Aztán hazakísért, hosszú hajszálaimból karkötőt fűztem neki. Igaz, másnap már nem volt rajta.

Tizenkét évesen cigit loptam. Aznap háromszor mostam fogat. Te akkor szoktál rá, amikor Feri már nem járt hozzánk. Azt, hogy a csoki likőrből ittam, megtudtad, pedig letöröltem a bársekreány ajtaját, mert ragacsos lett. Az ágyból akartál kiráncigálni, amikor hazaértél a munkából, de magamra húztam a paplant, és valamit makogtam. Este egy új férfi aludt nálunk. Persze előre szóltál. Éjszaka hallottam az ágy nyiszogását. A férfit nem láttam, csak a borosüvegeket reggel, és a becenevét megjegyeztem: Laca, gyere!

Csak egy kis szerelmet loptam, világosítottál fel reggel, miközben *Én a szívemet adtam neked, és az árából vettünk egy labdát* szólt a rádióban az LGT szám.

Csalások

Először hatévesen csaltam. A nevelőnőm azt mondta, felsős koromig az Isten megbocsát. A bátyám, Ati vett rá, hogy tapsoljak össze-vissza a zenetanárnőnél. Együtt jártunk volna zongoraórára, de én sem akartam. Apa szerint a hangom angyali volt, és én is így gondoltam. Amikor skáláztam, a spaletta résein át fénycsíkok szöktek be a tanárnő szobájába. Követtem a szememmel, libegtek a hangjegyek, le-föl bucskáztak, mint a kötél táncosok. Olyan hideg volt nála, akár a pincénkben, ahol mindig féltem (mégis lementem), például a szellemektől, bár soha nem láttam egyet sem, csak egy alkalommal az őrangyalomat a szobámban, ahogy a parketta fölött lebegett áttetsző fátyolban, és hosszú haja a plafontól a csillárig ért. Megnézte a villanykörtét. Én is meg akartam nézni többször. A bátyám egyszer széttört egyet. A zsebrádiót meg kibelezte. Épp szembecsukósdit játszottam imádkozás közben, és próbálgattam fél szemmel vagy résnyire kinyitva nézelődni, amikor az őrangyalom megjelent.

A bátyám nem hitt nekem. Hülye vagy, nincs Jézuska, se Téalapó, se Isten, se angyalok. Még Csúnyabácsi se!, mondta a kertben, miközben bottal hadonászott. Nem árultam be.

Ötödik után összetéptem a kottafüzet lapjait. Egy lábasba tettem, meggyújtottam az erkélyen, leszórtam a hamut, amikor Ati a kapun kilépett. Gitárórára ment. Én is szerettem volna.

Egyszer hatodikban felébredtem, mert a szobámban „kereste a halakat”. Megijedtem, olyan furcsa volt, pikkelyesre festette arcát a hold. Másnap kiderült, előfordul az emberrel ilyen, hogy éjszaka mászkál, és utána nem emlékszik semmire. Ma

már ő sem emlékszik rá, és arra sem, hogy kijelentette, neki mindig három eperrel, cukorkával több jár, a három évvel idősebb jogán.

Hetedikben, amikor egyedül voltam otthon, a köldökömbbe tettem egy epret, köré filctollal szirmokat rajzoltam. Másnap Joci újra Kati mellét tapogatta hátul a sulis udvaron. Kézi közben fellöktem a Katit. Madeirásra csipkézte tenyerét a salak.

Apa szerint anya sokat kárált. Például hogy okos enged, számár szenved. Én engedtem mindig, Ati pedig csúfolt. Iá, nagy számár, mégis iskolába jár!

Tanár lettem. Ő a fizikatudományok kandidátusa, fia bankár, az enyém közgazdász. Szoktunk pókerezni, néha nyerek. Csalok: nézem a lapok hátulján a szíveket.

